

בבית-המשפט העליון בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

ע"פ 2919/02

ע"פ 2933/02

בפני:

כבוד השופטת ט' שטרסברג-כהן

כבוד השופטת ד' דורנר

כבוד השופט י' אנגלרד

המערער בע"פ 2919/02 והמשיב בע"פ 2933/02:

יצחק אלוני (בן חיים)

נגד

המשיבה בע"פ 2919/02 והמערערת בע"פ 2933/02:

מדינת ישראל

ערעור על גזר-דינו של בית-המשפט המחוזי בירושלים מיום 21.2.02 בת"פ 1065/01, שניתן על-ידי

כבוד השופטת י' צור

תאריך הישיבה: כ"ה בתשרי תשס"ג (1.10.02)

בשם המערער בע"פ 2919/02 והמשיב בע"פ 2933/02: עו"ד יעקב וינרוט; עו"ד אורי בר

בשם המשיבה בע"פ 2919/02 והמערערת בע"פ 2933/02: עו"ד מיכל הלפרין; עו"ד איריס אכמון;

עו"ד שרון קיסר

פסק – דין

השופטת ד' דורנר:

1. יצחק אלוני (להלן: המערער), מנהלן ובעל מניותיהן של חברות אלוני, נמצא אשם - על-יסוד הודאתו - בבית-המשפט המחוזי בירושלים בעבירות על-פי סעיף 47(א)(1) לחוק ההגבלים העסקיים, תשמ"ח – 1988. על-פי עובדותיו של כתב-האישום, שבהן הודה, היה המערער שותף להסדר כובל שנעשה בין יצרניות מרצפות. בהסדר זה נקבעו מחירי מינימום לצרכנים ולקבלנים, הוגבלה כמות המרצפות המיוצרות והשותפות חילקו ביניהן את השוק. כן הקימו מנגנון לאכיפת ההסכם, שהטיל קנסות על מפירי ההסכם.

הקרטל פעל במשך 14 שנה ונחשף באקראי על-ידי הרשות להגבלים עסקיים (להלן: הרשות), כאשר תפסה מסמכים הנוגעים לפעילות הקרטל, בחקירה שניהלה בעניין אחר. במהלך תקופת פעילותו

של הקרטל נחקר המערער על-ידי הרשות פעמיים, בשנים 1984 ו-1991, והכחיש בתוקף את קיומו של ההסדר הכובל.

לחברות אלוני, שחלקן בקרטל היה 24-30 אחוזים, היה מעמד בכיר והמערער - בכל שנות קיומו של הקרטל - היה מעורב אישית בהפעלת ההסדר הכובל ואף חקירתו על-ידי הרשות לא הרתיעה אותו מלהמשיך בפעילות האסורה. על רקע זה, ביקשה המדינה לגזור עליו 18 חודשי מאסר בפועל, בנוסף לעונשי מאסר על-תנאי וקנס.

2. בית-המשפט המחוזי בירושלים (השופטת יהודית צור) הגיע לכלל-דעה, כי על אף חלקו הדומיננטי בפעילות הקרטל, הרי לנוכח נסיבותיו האישיות של המערער, ובמיוחד לנוכח היותו נתון להשפעת אחיו המנוח - שעד למותו היה הקובע בניהול חברות אלוני - יש לגזור על המערער 21 חודשי מאסר, מתוכם תשעה חודשים לריצוי בפועל והיתרה על-תנאי, בצירוף קנס בסך 350,000 ש"ח או 75 ימי מאסר תמורתו, והתחייבות על-סך מליון ש"ח שלא יעבור עבירות דומות.

3. על גזר-דין זה ערערו הן המדינה והן המערער.

המדינה בערעורה הטעימה, כי לנוכח ממצאיו של בית-המשפט המחוזי בדבר חלקו של המערער בהפעלתו של הקרטל במשך 14 שנים, העונש שהוטל עליו חורג בקולותו מן העונש הראוי.

המערער, לעומת זאת, טען כנגד עונש המאסר בפועל. הוא הטעים, כי במשך שנים לא נאכף כלל חוק ההגבלים העסקיים ולא הייתה מודעות בציבור לפליליותם של הסכמים כובלים, כי לראשונה הוטלו עונשי מאסר בפועל בתיק זה, וכי בנסיבות אלה, כאשר בעניין דומה - שהתברר אף הוא בבית-המשפט המחוזי בירושלים - נמנע בית-המשפט מלהטיל על מפעילי הקרטל עונשי מאסר בפועל, ראוי היה, במיוחד לנוכח נסיבותיו האישיות של המערער, ובכללן יחסיו הפתולוגיים עם אחיו המנוח, להקל לו בעונש המאסר, להעמידו על ששה חודשים ולאפשר לו לרצותו בעבודות שירות.

4. הגענו לכלל-דעה, כי אין מקום להתערב בעונש. בעקרון, העונש ההולם בעבירות כלכליות הוא מאסר בפועל. מבצעהן של עבירות כאלה - אנשים שומרי-חוק בדרך-כלל, המוכרים בקהילותיהם כאנשים נשואי-פנים - אינם פועלים מתוך מצוקה כלכלית או סוציאלית, וכל מטרתם היא הפקת רווחים קלים על-חשבון הציבור. לעונש של מאסר בפועל אפקט מרתיע במיוחד כלפי מגזר עברייני זה. ראו והשוו ע"פ 522/82 **עאזם נ' מדינת ישראל**, פ"ד לו 411 (4).

הטענה בדבר היעדר מודעות לפליליותו של ההסדר הכובל נשללת בעניינו של המערער במובהק, לנוכח החקירות שנחקר במהלך השנים.

בית-המשפט המחוזי בגזר-דינו איזן, אפוא, כראוי בין חומרת התנהגותו של המערער לבין נסיבותיו האישיות והמשפחתיות ואין מקום להתערבותנו.

הערעורים נדחים אפוא.

ניתן היום, כ"ה בתשרי תשס"ג (1.10.02).